

Weg vrij voor wetenschappelijk onderzoek

In andere bladen heeft u al kunnen lezen dat de Begeleidingscommissie voor het 'Wezenonderzoek' inmiddels is geïnstalleerd. Voor de nodige informatie alsnog een samenvatting uit de tekst van het persbericht dat werd uitgegeven.

Op 6 juli 2006 hebben de stichting Samenwerkingsverband-JMW, Joods Maatschappelijk Werk (JMW), het Verbond Belangenbehartiging Vervolgingslachtoffers (VBV) en de Stichting Israël Nederlandse Joodse Oorlogswezen in Israël (SINJOI), gezamenlijk de onafhankelijke Begeleidingscommissie voor het onderzoek naar het 'Vermogensbeheer van minderjarige Joodse oorlogswezen door Joodse voogdijinstellingen' geïnstalleerd.

De Begeleidingscommissie is verantwoordelijk voor de onafhankelijkheid van het onderzoek en de wetenschappelijke kwaliteit van het eindrapport. In de Begeleidingscommissie hebben zitting genomen:

- **Drs. A. J. (Ton) van Gils**, oud-directeur van de Pensioen- en Uitkerings-Raad (PUR), uitvoeringsorgaan voor de wetten van oorlogsgetroffenen en verzetsdeelnemers
  - **Drs. C. J. (Christiaan) Ruppert**, projectdirecteur bij het Ministerie van Financiën en in de periode 1997-2001 projectleider Tegoeden WO II bij het Ministerie van Financiën.
  - **Drs. E. (Ed) van Thijn**, oud-burgemeester van Amsterdam, lid van de Eerste Kamer van de Staten-Generaal.
- De Begeleidingscommissie verwacht dat

het eindrapport binnen 2 jaar door het onderzoeksteam zal worden opgeleverd.

Met de installatie van de Begeleidingscommissie beëindigen het Samenwerkingsverband-JMW, JMW, het VBV en SINJOI hun voorbereidende werkzaamheden aan het Wezenonderzoek.

In de afgelopen twee jaar zijn er ernstige beschuldigingen geuit over het vermogensbeheer van Joodse oorlogswezen ten aanzien van de Joodse voogdijinstellingen in de jaren 1945-1966.

JMW en de stichting Samenwerkingsverband-JMW (beheerder van de vermogens van de voormalige Joodse voogdijinstellingen) hebben overleg gevoerd met organisaties in Nederland en Israël die de belangen van Joodse oorlogswezen behartigen.

De genoemde partijen hebben gezamenlijk een aantal uitgangspunten voor een onafhankelijk onderzoek naar het vermogensbeheer vastgesteld. Op basis van deze uitgangspunten zal een onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek worden uitgevoerd.

Van de voorzitter

Nieuwe seizoenen, nieuwe geluiden
Het nieuwe seizoen is weer aangebroken. Vakanties zijn achter de rug. De zon is verhuisd naar elders. En de regen heeft weer zijn intrek genomen boven de polder.
Ik denk aan de plannen die wij hebben voor de toekomst.

Regeringen komen, regeringen gaan. Dat maakt het moeilijk voor onze werkzaamheden. Het duurt lang voordat er afspraken kunnen worden gemaakt met nieuwe regeringsfunctionarissen en Tweede Kamerleden. Tegen de tijd dat men elkaar begint te kennen, stapt de politiek weer op. Zodoende zitten wij nog steeds met de 'Pijnpunten' in onze magen en kunnen wij ons weer verheugen op een nieuw contingent volksvertegenwoordigers waarvan het maar de vraag is in hoeverre men is geïnteresseerd in het wel en wee van een relatief ouder en klein deel van het kiesvolk.

Gerenommeerde politici houden het voor gezien, nieuwelingen lopen zich warm aan de zijlijn en wij wachten weer af en beraden ons over de toekomst van uw wel en uw wee.

De wereld staat op zijn kop. Oorlogen worden gevoerd om ideologieën - waar niemand anders dan de machthebbers en fanaten beter van worden - met geweld aan de man te brengen. Jonge mensen die vast en zeker andere idealen hadden dan te sneuvelen op het slagveld worden als schakels weggerukt van de ketting naar de toekomst. De vraag rijst of onze wereld een jungle is geworden waar de grote bek van de waanzin regeert.

Wij leven in een samenleving waar het geen kwestie is van 'het overle-

> lees verder op pagina 2

Goed om te weten

De komende Algemene Ledenvergadering zal worden gehouden op zondag 18 maart 2007 in hotel Casa in Amsterdam.

De Algemene ledenvergadering heeft besloten om de contributie met ingang van januari 2007 met **5 Euro** te verhogen.

Voor u gelezen...

- De **directeur** van de **Claims Conference** verdient \$ 437,811,- per jaar. Dat is evenveel als de gezamenlijke uitkeringen op jaarbasis van enige honderden overlevenden.

- De **Nazi-archieven** van het **Rode Kruis** in Bad Arolsen zijn eindelijk na 60 jaar open voor wetenschappelijk onderzoek. Het betreft hier de archieven van de massamoorden. Het vrijgeven van deze dossiers kan bijdragen tot het volledig in kaart brengen van dit duistere hoofdstuk uit de hedendaagse geschiedenis.

- Een neef van **Hermann Göring**, de rechterhand van Hitler, heeft besloten zich tot het Jodendom te bekeren. In een droom heeft god hem opdragen om de poorten van Jeruzalem te bewaken. Hij draagt inmiddels een keppeltje en eet kosher.

- In het boek **'Sporen van vernieling'** – Oorlogsschade, roof en rechtsherstel in Indonesië 1940-1957- analyseert **Peter Keppy** middels omvangrijk archiefmateriaal, de erfenis van de WOII in Azië en de Indonesische revolutie. Het onderzoek werd uitgevoerd in het kader van het **NIOD**-onderzoeksprogramma 'van Indië tot Indonesië'.

- **Professor dr. Rolf Kleber** - hoogleraar Psychotraumatologie aan de **Universiteit van Tilburg** - zal aan de universiteit van Utrecht de bijzondere leerstoel Psychotraumatologie gaan bekleeden. Op 9 februari 2007 zal hij zijn oratie uitspreken.

- Bij de stichting **Pelita** zijn meer dan 100 vrijwilligers in verschillende projecten actief. De vrijwilligers zijn van Indische of Molukse afkomst of hebben kennis van en affiniteit met de cultuur. Naast het divers regionaal vrijwilligers-

overleg treffen alle vrijwilligers van Pelita elkaar jaarlijks tijdens de landelijke vrijwilligersdag.

- In een aantal verzorgingshuizen van Heerlen, Zevenaar, Groningen en Nijmegen wordt **Indische/Molukse** dagverzorging aangeboden. Informatie bij Pelita.

- **Het gemeente Archief van Amsterdam** gaat deze winter verhuizen naar gebouw **de Bazel** aan de Vijzelstraat. Het zal Stadsarchief gaan heten. De archieven komen niet alleen van het gemeentebestuur en stadsinstellingen maar ook van bedrijven en personen die hun stempel hebben gezet op de geschiedenis van de stad. Het gaat om foto's, boeken en tekeningen die de stad in beeld brengen.

> vervolg pagina 1

Van de voorzitter

ven van de fitste' maar van het 'overleven van het ideologisch lawaai'.

Maar lawaai overstemt altijd iets anders. Lawaai kan ons horendol maken en kan ons doen geloven dat lawaai, oorlog en terreur de realiteit is en dat de gehele wereld op weg is naar de Apocalyps van de Westerse beschaving zoals wordt gepredikt door de Nasralla's en de Bin Ladens die ons bestaan verstoren. Maar onder al dat geweld ligt iets dat nooit is uit te roeien. Schoonheid, natuur, warmte, genegenheid en liefde die mensen voor elkaar voelen. Als het niet wordt toegestaan dat de basis van het goede wordt overstemd door haat en als de geest blijft speuren naar al het mooie dat ook om ons heen is, dan wordt het onmogelijk om je geestelijk huishouden te laten ontwrichten door de waan van de dag. Dan blijft het leven geweldig.

Misschien een aardige filosofie voor het nieuwe seizoen?

Magen David Adom
Voor medische hulp in Israel

giro 36 49 483 bank 33 62 54 067
Stichting Magen David Adom Nederland
Postbus 34, 3155 ZG Maasland

hijman
SCHOONMAAKARTIKELEN

AFHAALCENTRA
De Flinesstraat 26, Amsterdam
tel: 020-665 95 01 (naast de MAKRO)

Hijman Krimpen b.v.
Van Polanenweg 6,
Krimpen a/d IJssel
tel: 0180 - 51 05 72

D'Attance

PARFUMERIE DROGISTERIJ

Leidsestraat 74-76 1017 PD Amsterdam
telefoon 020-6275351/6271900

Terugblik op de jaren 1987, 1988 en 1989 door Gerrie Goudeketting

VBV drie jaar na de oprichting en ruim veertig jaar na dato

Ter gelegenheid van het twintigjarig bestaan van het VBV in 2004 werd de ontstaansperiode van het VBV belicht. Over het wel en wee van de jaren '84, '85 en '86 heeft u kunnen lezen in onze Nieuwsbrief/Info 65 van oktober 2004. Nu een beeld van de drie volgende jaren.

Het toenmalige bestuur heeft zich behoorlijk moeten inspannen om die eerste Info's te schrijven, samen te stellen en te versturen. Eenvoudige nieuwsbrieven werden op een paar A-viertjes getikt, gekopieerd en daarna persoonlijk door bestuursleden geadresseerd en verzonden. Met de amper honderd leden van toen was dat toch nog een hele opgave. Natuurlijk zijn wij nog steeds trots op de dingen die dat toenmalige bestuur in een paar jaar heeft aangekaart en bereikt bij de Uitkeringsraad, de voorloper van de PUR.

Ambtelijke molens

Opvallend is dat in 1987 het bestuur aan haar leden nog duidelijk moest maken wat het verschil was tussen een bezwaar- en een beroepschrift en hoe daarmee om te gaan. Ook werden op de jaarlijkse algemene ledenvergaderingen door leden klachten geuit die nu onbekend of bijna vergeten zijn. Daaruit blijkt dat veel fouten en onbillijkheden inmiddels uit de wet zijn gehaald.

Ook zijn de vele, reeds in 1986 te lezen klachten typerend voor de opstelling van de overheid ten opzichte van de oorlogsgetroffenen. Die klachten worden elk jaar opnieuw door het VBV-bestuur vastgelegd.

Een paar klachten uit die tijd waren: afschaffing van de vereveningsbijdrage voor personen van 65 jaar en ouder,

gelijkberechtiging tussen man en vrouw, portvrije antwoordenvellen, NMIK dat belastingvrij behoort te zijn enz. Hoe lang is het VBV niet bezig geweest om dingen te veranderen? Sommige zaken hebben meer dan 10 jaar geduurd om te worden verwezenlijkt.

Goed werk

Het VBV-bestuur heeft samen met andere organisaties van oorlogsgetroffenen, via Icodo (thans Cogis) in Utrecht, aan de toenmalige minister van WVC (Brinkman) een brief gezonden. Daarin werd heftig geprotesteerd tegen de plannen van de z.g. commissie van Dijke om de wetten voor oorlogsgetroffenen te veranderen (lees te verslechteren).

Het dagelijks bestuur van het VBV leverde op verzoek van het ministerie gedegen commentaar. Minister Brinkman maakte het bestuur vele complimenten over de uitgebreide en gedocumenteerde reacties. Vele slechte plannen van deze Cie van Dijke werden daardoor afgewezen. Mooi werk dus.

Veelschrijverij

Het toenmalig VBV-bestuur heeft zeer vele brieven geschreven. Naar de minister van Justitie tegen de vrijlating van de (toen nog) twee van Breda; naar de minister-president tegen het besluit van de minister van Buitenlandse Zaken om naar de begrafenis van keizer Hirohito te

gaan; naar de voorzitter van de Tweede Kamer tegen de voortzetting van het pensioen aan NSB-weduwen (uiteindelijk toegelaten met stemverhouding van 70 tegen 68), aan de voorzitter van de Vaste Kamercommissie van justitie over uitlevering van oorlogsmisdadigers uit Argentinië, enz. enz.

Onrust

Het bestuur in die jaren vindt het eigenlijk een schande dat het VBV als belangenbehartiger nog steeds noodzakelijk is. Er wordt daarbij gewezen op de onrust bij de vervolgen wegens de lange duur van de behandelingsprocedures, de AOW-korting, de vereveningsbijdrage, Cie van Dijke, de gelijkberechtiging die nog niet is doorgevoerd, enz. De politiek beloofde toen van alles, maar er gebeurde niets. Wel wordt de vergoeding huishoudelijk hulp verhoogd naar twaalf gulden (Euro 5,45) per uur.

Toeloop

Verheugd meldt het bestuur in 1989 een gestage toeloop van nieuwe leden. Er wordt op gewezen dat vooral de vervolgen uit voormalig Nederlands Indië belangstelling tonen voor het VBV. Het wetsontwerp uitgaande van de Cie van Dijke zal aan de Tweede Kamer worden aangeboden. De minister zegt dat het ontwerp geen bezuinigingen of aantasting van bestaande rechten bevat. Het bestuur heeft echter in dit ontwerp niet het minste vertrouwen. Men vindt er (plotse) verschillen tussen het concept en het uiteindelijke naar de kamer gestuurde ontwerp. Het bestuur stuurt een brief naar de leden van de Tweede Kamer met opmerkingen daarover.

In de Staatscourant roept de Vaste Kamercommissie op om schriftelijk commentaar te leveren op dit wetsvoorstel tot wijziging van de WUV en WUBO.

> lees verder op de volgende pagina

sinai centr
zorg met kosjere maat

Sinai Centrum, Laan 1914, nr. 23, Postbus 66, 3800 AB Amersfoort, 033 - 46 40 640
Assumburg 2, Van Nijenrodeweg, Postbus 75641, 1070 AP Amsterdam, 020 - 30 13 730

VBV drie jaar na zijn oprichting en ruim veertig jaar na dato

De begeleidende stichtingen hebben dat gedaan en ook het VBV heeft een uitgebreide brief gezonden waarin het bestuur tevens een onderhoud met leden van de commissie heeft aangevraagd.

Verklaring

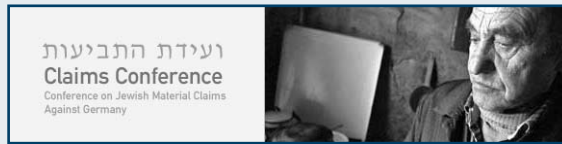
Op 13 februari 1989 geeft het bestuur van het VBV in samenwerking met vrijwel alle verzets- en vervolgdorganisaties een verklaring af waarin men zijn bezorgdheid uitspreekt. Het is een lange verklaring waarin wordt gesteld dat beschadigde mensen na meer dan 40 jaar nog op de ziel worden getrapt door de eigen regering, door het eigen parlement en door de topambtenaren.

Voorbeelden zijn er te over:

- De zwarte weduwe: op 13 september 1988 verwerpt de Tweede Kamer het initiatief wetsontwerp om het weduwpensioen van deze onverbeterlijke figuur stop te zetten.
- Tegen de gevoelens in van de meerderheid van verzetsdeelnemers en onder achteloos voorbijgaan aan het blijvende leed van Joodse slachtoffers en andere vervolgd worden de Twee van Breda geëgratieerd.
- Pogingen van bovenaf om de afzonderlijke herdenking van de 4de mei naast de 5de mei af te schaffen, worden voorlopig in de ijskast gezet. Alleen al het denken hierover is tekenend voor de wijze waarop met de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in Nederland wordt omgesprongen.
- Het zenden van een zware vertegenwoordiging naar de begrafenis van Hirohito is schrijnend voor hen die onder het Japanse juk hebben gezocht.
- De voorgenomen wetswijziging van de wet BP en daaraan voorafgaand het behandelen van de WIV in de Tweede Kamer is meer dan elk ander voorbeeld tekenend voor de wijze waarop regering en parlement met het voormalig verzet wensen om te gaan. De wet BP wordt gedegradeerd van een ereschuld tot een uitkeringswet. Als ergens de morele verplichting met voeten wordt getreden is het hierbij. Beloften worden gebroken, een uitstervende groep wordt in het zicht van de laatste levensfase onderuit gehaald. Morele verplichtingen eindigen niet!

Een andere keer komen volgende jaren aan bod.

Afwijzing 'Article 2'

Velen van de vervolgd uit Europa hebben een brief van de Claims Conference ontvangen waarin een afwijzing staat op grond van het feit dat men in de zestiger jaren van de vorige eeuw CADSU II heeft ontvangen. Het VBV blijft dit onredelijk vinden en is hierover in contact met zowel de Claims Conference als vertegenwoordigers van de Duitse overheid.

Van de zijde van het VBV is voorgesteld om de betalingen van CADSU II terug te storten. Vooral nog wil men daar niet van horen. Tegelijkertijd lijkt het verstandig om er bij de Claims Conference op aan te dringen om dit VBV-standpunt te verdedigen bij de Duitse overheid. Verder moet er op worden aagedrongen om toch geregistreerd te blijven vanaf de dag dat u het aanvraagformulier heeft verstuurd.

Hieronder volgt een opzetje voor briefje aan de Claims Conference als reactie op uw afwijzing:

Date.....

Dear Mrs or Mr.....

In reference to my rejection for the Article 2 fund, I would like to urge on you to emphasize with the German authorities on their unreasonable approach concerning the CADSU II.

If necessary I am most willing to refund the payment done to me in sixties as the amount is by far not to be compared to the article 2 compensation.

Meanwhile I would like to stay registered in your administration as applicant for the Article 2 fund from the date of my application.

With kindest regards,

Registratie nummer ...

Naam ...

Adres ...

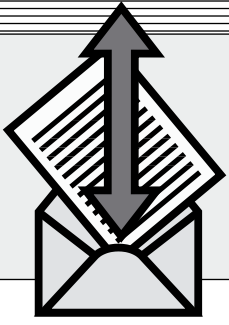

D'Attance

PARFUMERIE DROGISTERIJ

Leidsestraat 74-76 1017 PD Amsterdam
telefoon 020-6275351/6271900

INGEZONDEN

DE REDACTIE HOUDT ZICH NIET VERANTWOORDELIJK
VOOR DE INHOUD VAN INGEZONDEN ARTIKELN

VBV-lid Wim van Praag reageert in het onderstaande artikel op de ontwikkelingen rond uitkeringen van oorlogsgetroffenen.

Oorlogsgetroffenen dubbel gepakt

Direct na de oorlog was er voor verzetsmensen een verzetpensioen. Maar zelfs tot ca 1970 waren de consequenties voor de andere oorlogsgetroffenen nog niet in die omvang zoals de laatste jaren bekend geworden door alle recente publicaties vanaf eind vorige eeuw, in de politiek doorgedrongen. Enkele parlementariërs moesten daardoor nog 27 jaar na de oorlog, met de toen nog heersende inzichten, vechten voor ook een volwaardige pensioenregeling voor de overige groep oorlogsgetroffenen. De Wet Uitkeringen Vervolgingslachtoffers werd in die periode met de inzichten van toentertijd, afgeperkt tot een uiterst complexe uitkeringsregeling. Met de ontrafeling van deze regeling zijn betrokkenen vele decennia bezig geweest.

Kern van de wetgeving was dat Nederlandse oorlogsgetroffenen werden geacht om via het reguliere arbeidsproces zelf met eigen inkomsten zoveel mogelijk in hun bestaan te blijven voorzien. Ondanks recente meer ethische inzichten zoals ook is gebleken bij de behandeling van de zaak Goudstikker, en de gemiddelde leeftijd van de doelgroep van nu ruim 77 jaar, blijft deze inkomensaanvullende benadering van oorlogsgetroffenen in de uitvoering feitelijk tot op de dag van vandaag voortduren.

- **Waardevast inkomensaanvullend pensioen per 1995: grondslag maximaal € 4.197; bij invaliditeit verhoogd met maximaal 40%.**
- **Waardevaste inkomensaanvullende uitkering per 1995: grondslag € 2.869; hiervan ontvangen vanaf 65 jaar maximaal 70%: € 2.008. Na scheiding 50%: € 1.434. In tehuis 20%: € 573.**

Loonstrook 2006

Dit blijkt bijvoorbeeld uit hoe de nieuwe ziekwet uitpakt voor oorlogsgetroffenen naar gelang zij zelf met werk toch nog

hebben weten bij te dragen aan de eigen oorlogsuitkering. De PUR compenseert weliswaar de ingehouden ziektekostenpremie, maar deze wordt alleen berekend naar dat deel dat de PUR op het door betrokkenen zelf ingebrachte eigen pensioenuitkering wordt aangevuld. Dus hoe meer het oorlogsgetroffenen is gelukt om na alle doorgemaakte ellende, door deelname aan het reguliere arbeidsproces ondanks alles toch nog zelf hun financiële bijdrage te leveren, hoe meer dit parten speelt voor de ouderdomsvoorziening.

Vermogensrendementsheffing

Het terugvragen van in de oorlog geïmmeubuleerde eigendommen en bezittingen verliep vaak schokkend. Terugkrijgen van vermogensbestanddelen door de nabestaanden van omgebrachte verwanten eiste tot ver in de jaren '70 voortdurende procedures. Het rechtsherstel via Maror / Het Gebaar, naar aanleiding van aangrijpende internationale onthullingen over achtergehouden vermogens en de LIRO-affaire, had plaats rond de eeuwwisseling, waardoor oorlogsgetroffenen alsnog mondjesmaat de achterstallige bedragen terugkregen van ten onrechte

achtergehouden vermogensbestanddelen vanuit overheid, aandelenbeurs, verzekeraars en banken. Er loopt tot op de dag van vandaag een internationale rechtszaak bij Claims Conference. Zoals bekend is de Goudstikker affaire na jaren procederen zojuist toch nog succesvol afgerond. De tot het einde toe doorlopende jaarlijkse vermogenskorting op de oorlogsuitkering van thans 4% (vele jaren achtereenvolgens 6%) is in dat licht bezien des te beschamender. Betrokkenen hebben met deze vermogenskorting veelal al die jaren sowieso voor meer dan 100% van het vastgestelde vermogen aan de eigen uitkering bijgedragen. Los daarvan geldt voor oorlogsgetroffenen zoals uiteraard voor elke Nederlander de vermogensrendementsheffing, waardoor ook hier kan worden geconcludeerd: oorlogsgetroffenen dubbel gepakt.

Indexering

Weet u het nog, de korting op de sociale uitkeringen in de vorige eeuw? Toen waren oorlogsuitkeringen nog gekoppeld aan de sociale uitkeringen en zo droegen oorlogsgetroffenen hun steentje bij aan deze mega-overheidsingreep voor economisch herstel. Nadat recentelijk slechts een minimum aantal van de door het adviescollege Van Galen voorgestelde verbeteringen in de wetten voor oorlogsgetroffenen is doorgevoerd, volgen de oorlogsuitkeringen tenslotte dan alsnog de loonontwikkelingen. Sinds kort worden daartoe de oorlogsuitkeringen jaarlijks geïndexeerd. Met ingang van januari 2006 zijn de grondslagbedragen voor de oorlogsuitkeringen verhoogd met 0,17%. De salarissen binnen overheid en onderwijs stegen in 2005 echter gemiddeld met 0,38%. Per 1 januari 2006 heeft ABP alle pensioenen met 0,17% verhoogd, maar door haar financiële positie kan ABP de salarisstijging van 0,38% nog niet volledig doorberekenen in hun pensioenen. Pensioenfonds PGGM heeft per 1 januari 2006 alle pensioenen met 0,36% verhoogd. Aegon heeft per 1 januari 2006 alle pensioenen verhoogd met 0,93%.

Wat moeten we uit dit alles eigenlijk begrijpen voor de hoogte van de oorlogspensioenen?

Kinderen uit gemengde huwelijken

In eerdere publicaties in de INFO werd geschreven over kinderen uit de zogenaamde gemengde huwelijken en het recht dat zij al dan niet hebben op een WUV-uitkering. Nu de deur voor nieuwe aanvragen op niet al te lange termijn dreigt te worden gesloten, blijft toch de onredelijkheid van een uitsluiting het VBV-bestuur bezighouden. Het VBV vindt dat bij het sluiten van de wetten voor nieuwe aanvragen de zaken op orde moeten zijn.

Het is onredelijk om het voor kinderen uit gemengde huwelijken schier onmogelijk te maken om zich te beroepen op de wetten. Heel vaak is de schade die hen is toegebracht van dezelfde orde als die van toenmalige kinderen uit niet gemengde huwelijken. De wetten zijn bedoeld voor mensen die zijn vervolgd op grond van ras, wereldbeschouwing, etc. en daar ligt nu net de crux.

Onterechte vraagtekens rond vervolging

Volgens de wetten van de Nazi's was deze categorie niet vervolgbaar. Let wel, tot nader order!

Dit betekent dat er veel ouders zijn geweest die juist vanwege die dreiging

hun kinderen op de een of andere manier hebben laten onderduiken. Het is vaak de wijze waarop die bepaalt dat de onderduik ter discussie staat. Soms werden kinderen ondergebracht bij de niet-Joodse familie. Soms werden ze ondergebracht bij boeren op het platte land. Soms ook bij burens.

Wat als een paal boven water staat, is dat hun 'onderduik' dezelfde invloed heeft gehad op hun verdere leven als bij anderen. Ook zij werden vervreemd van hun ouders. Velen van hen pasten later niet meer in het biologische gezin. Ook zij waren zich bewust van hun Joodse achtergrond en ook zij leefden in angst over wat er met de rest van de familie ging gebeuren.

Dat er zaken zijn die door de mensen uit deze groep worden aangevochten bij de Centrale Raad van Beroep en door de PUR worden gewonnen, lijkt niet een erg sterk argument meer. Er is in het verleden al zó vaak over geprocedeerd dat het duidelijk is met wat voor argumenten men moet aankomen om een dergelijke zaak te winnen. Hoe eervol is een overwinning op die manier?

Hoe loffelijk kan het zijn om te winnen als je de vraagstelling hanteert of iemand met twee Joodse ouders door de Nazi's meer is beschadigd dan met één Joodse ouder? Op wiens stoel gaat men hier zitten?

Het hart en anti-hardheidsbepaling

Door vast te bijten in oude argumenten wordt de rechtsgang hier gestagneerd in plaats van schoonschip te maken voor dat er geen nieuwe aanvragen meer kunnen worden ingediend.

Het VBV blijft pleiten voor het oprekken van Anti Hardheidsbepalingen waardoor ook deze mensen toegang kunnen krijgen tot de uitkeringswetten zoals de Wuv.

Redactioneel +++

Mogelijke individuele aanspraken op JMW

Het VBV is nog steeds in gesprek met JMW om de 'Wezenzaak' zo zuiver mogelijk op de rails te zetten. Het is een vaststaand gegeven dat er onder sommige wezen argwaan heerst ten opzichte van JMW. Zij immers zijn de rechtsopvolgers van de instantie die - naar veler mening - de financiële zaken niet naar behoren heeft afgehandeld. De financiële dossiers zijn vernietigd en alhoewel er OPK-registers zijn in het Rijksarchief te Haarlem is JMW nog steeds de wettige eigenaar van de L' Ezzath dossiers. Deze zijn sinds 2003 ondergebracht bij het Gemeente Archief van de stad Amsterdam.

NIOD

Voorheen was dit archief - overigens nog steeds eigendom van JMW - ondergebracht bij het NIOD. Wat nu was de ultieme reden om dit archief in 2003 te verplaatsen? Het NIOD heeft dit archief vast niet met vreugde afgestaan. Formeeltechnisch gesproken hoort dit archief juist bij het NIOD thuis. Het

betreft immers een archief waarvan de inhoud betrekking heeft op zaken waar het NIOD zich mee bezighoudt. Met enige regelmaat werd dit archief dan ook geraadpleegd, uiteraard met medeweten en toestemming van JMW. Maar zoals gezegd JMW is nog steeds eigenaar van deze stukken en kan derhalve naar goeddunken daarmee handelen.

Garanties en rode draad

Garanties dienen te worden ingebouwd wanneer JMW onderzoek verricht naar het financieel beheer van een der wezen. Garanties die moeten voorkómen dat mensen niet opnieuw worden gekwetst en dat het vertrouwen in JMW niet zal worden ondermijnd.

JMW is de enige die dat vertrouwen kan schenken. Het VBV kan daar nooit garant voor staan.

Subsidiar kunnen er nog te onderzoeken zaken bij de begeleidingscommissie worden aangebracht. De vraag dringt zich dan op of het niet beter zou zijn als deze commissie enige pregnante dossiers aan de wetenschappers ter hand stelt. Juist zij kunnen dan onderzoeken of daar een rode draad in valt te ontdekken. Het VBV blijft met JMW in gesprek.

Onderzoek rechtsherstel oorlogswezen

Naast het voortreffelijke onderzoeksvoorstel van de zijde van Joods Maatschappelijk Werk (JMW) heeft Flory Neter namens de leden/Joodse oorlogswezen van het VBV onderstaande aanvulling bij de begeleidingscommissie (zie cover) ingediend.

Individuele casussen

Elma Verhey en Pauline Micheels hebben aan de hand van een aselechte steekproef in OPK- en Le-Ezrath-dossiers het beleid van overheid en Joodse instellingen proberen te vergelijken. Dat is niet gelukt omdat de financiële dossiers van Le-Ezrath zijn vernietigd.

Onderzocht zou moeten worden of desondanks geen andere methoden/archieven te vinden zijn aan de hand waarvan kan worden vastgesteld welke bedragen Le-Ezrath voor de oorlogswezen heeft geïnd en afgerekend. Vooral dat laatste is van belang omdat het dilemma is dat oorlogswezen zeggen geen afrekening te hebben gekregen dan wel bepaalde uitkeringen zoals Jokos niet te hebben ontvangen.

Financiën van de instellingen

Is het mogelijk om aan de hand van de financiën van de instellingen na te gaan wat er is geïnd, uitgegeven en afgerekend? Met andere woorden: valt uit te sluiten dat er in het vermogen van de Fusie of van JMW geld is achtergebleven van oorlogswezen?

Toezicht kantonrechter

De kantonrechter hield toezicht op het vermogen terwijl de afrekening op het 21e jaar op de rechtbank moest plaatsvinden. Sommige weeskinderen zeggen daar nooit te zijn geweest dan wel geen eindafrekening te hebben ontvangen. Van anderen, bv. de kinderen die in Israël verbleven, is bekend dat zij uiteraard niet zelf aanwezig konden zijn.

Uit het dossier van Mimi Gutmann blijkt dat de kantonrechter niet op de hoogte was van het feit dat Mimi inmiddels meerderjarig was geworden. Kortom de vraag is: wat behelsde het toezicht van de kantonrechter en is het mogelijk dat de kantonrechter feitelijk afhankelijk was van informatie van de voogdijinstelling?

Toezicht accountant

Accountant Mesritz mocht de (kleinere) vermogens vanaf mei 1950 niet meer controleren terwijl de interne accountant zijn werk niet goed deed. In 1956 hield hij er zelfs helemaal mee op. Wat zegt dit over het toezicht door anderen dan het personeel van de voogdijinstelling zelf?

Toezicht bestuur

Het bestuur was niet altijd op de hoogte van de financiën en de financiële stukken zijn buiten haar medeweten vernietigd. Klopt dit en wat zegt dit over het beleid?

Eindafrekeningen

Voor zover er eindafrekeningen hebben berust bij de rechtbank zijn ook die vernietigd (zie o.m. brief JMW aan de oorlogswezen). De onderzoekers zouden kunnen proberen of er nog stukken zijn bij:

1. banken. Zoals overmakingen (naar het buitenland bv.)
2. NIK. Uit de statuten van de Fusie blijkt dat het NIK op de hoogte gehouden moest worden van het vermogensbeheer.
3. de fiscus.
4. het beheersinstituut.

Individuele casussen verzameld door SINJOI

Kunnen individuele casussen bijdragen aan het algemene onderzoek net als interviews met oorlogswezen? En wat kunnen de individuele casussen bijdragen die door JMW zelf zijn onderzocht?

Stateloos

Er zijn tientallen oorlogswezen (vooral zij die naar Israël gingen of werden gestuurd) die pas nu tot de ontdekking komen dat Le-Ezrath hun voogd was. Zij behoeven extra aandacht. Sommigen zullen weinig claims hebben maar anderen van wie de ouders in Nederland woonden, hadden bv. recht op SEC en dus Jokos en op wezenrente. Bovendien is het de vraag waarom Le-Ezrath voor hen niet de Nederlandse nationaliteit heeft aangevraagd. Het heeft voor veel problemen gezorgd o.a. met de WUV.

Onderzoek naar de financiën van de instellingen

Het vermogen van de Fusie eind '70er jaren zou ruim 6 miljoen gulden hebben bedragen. Ondanks de grote tekorten van met name Le-Ezrath is het vermogen van de Fusie sinds 1950 alleen maar gegroeid. Le-Ezrath, al die jaren de grootste kostenpost, bezat eind jaren zeventig 1.3 miljoen gulden. Waar kwam dit geld vandaan? Dit klemt des te meer omdat ook het bestuur zich verwonderde over het feit dat er nog

in 1962 geld van (meerderjarige) kinderen werd beheerd. Minimaal zou er 90.000 gulden in rekening zijn gebracht wegens 'verpleging'. Klopt dit bedrag?

Geld verkregen voor oorlogswezen

Veel bedragen werden zowel in Nederland als in de VS ingezameld of op andere wijze verkregen ten behoeve van de oorlogswezen. Nog begin jaren zestig werd door de Claimse Conference geld voor de oorlogswezen gestort terwijl de oorlogswezen zelf allang volwassen waren. Hoeveel geld is er voor de oorlogswezen verkregen en hoeveel is daarvan feitelijk aan de oorlogswezen besteed?

Jokos

Veel wezen zeggen geen Jokos te hebben gehad. De stukken daarover zijn echter vernietigd. Had dit gemogen? JMW is immers tot op de dag van vandaag juridisch verantwoordelijk voor deze claims. Valt het uit te sluiten dat in het Jokos-fonds dat JMW beheert nog geld van oorlogswezen zit?

Cadsu 2

Geen van de wezen zegt géén Cadsu 2 te hebben ontvangen. Cadsu 2 liep via de overheid. Verklaart dit het verschil met de Jokos-uitkeringen die - althans voor de oorlogswezen - meestal wel via Joodse instellingen verliep?

Ten slotte

- Onderzoek onder bestuursleden en nog levende maatschappelijke werkers.
- Is het verstandig om hen op korte termijn te interviewen?
- Onderzoek onder oorlogswezen/cijfers.

Maximaal ging het om ongeveer 1360 oorlogswezen die daadwerkelijk onder voogdij zijn gesteld. Van de 1360 oorlogswezen stonden 900 kinderen onder Joodse voogdij - 681 bij particulieren en 219 bij Joodse voogdijinstellingen. Die cijfers kunnen voor wat betreft de afhandeling van hun vermogens iets hoger liggen omdat Le-Ezrath soms ook het vermogensbeheer deed voor wezen of halfwezen waarover zij geen voogdij had.

Het onderzoeksteam zou bekende adreslijsten kunnen gebruiken voor nadere informatie. Hebben zij nog afrekeningen? Jokos enz.? Als er geen archieven meer te vinden zijn, lijkt onderzoek onder oorlogswezen zelf tenminste een optie.

Bereikte én nieuwe doelen

- > De vereveningsbijdrage voor personen boven 65 jaar is afgeschaft
- > De dubbele AOW-korting werd teruggedraaid en is terugbetaald
- > De Maror-gelden zijn individueel uitbetaald
- > De toeslag ziektekostenpremie wordt nu ook bij 65+ toegewezen
- > Voor 70+ is geen causaliteit meer vereist
- > In de periodieke uitkering is 5% bedoeld als NMIK.
Dit werd belast maar nu niet meer
- > De vermogensaftrek is in stapjes verlaagd van 6% naar 4%

Doelstellingen voor het komend jaar

- De AOW-korting van de partner niet korten bij de uitkeringsgerechtigde,
- De financiële achteruitgang bij overlijden van echtpaar met beiden een uitkering,
- De eisen om vermindering van vermogen te claimen, verlagen,
- De grondslag vanaf 2004 toe te passen zoals het voor de wet vereist is,
- Het eigen huis niet meer als vermo-

gen aan te merken.

- Weer openstelling van de WUV voor de naoorlogse generatie,
- Het openstellen van de wetten voor de kinderen uit gemengde huwelijken.

Achterstallige contributie

Er zijn altijd mensen die om welke reden dan ook de contributie nog niet hebben betaald. Dat is jammer omdat wij dat geld hard nodig hebben voor de steeds meer noodzakelijke per-

soonlijke hulpverlening. Steeds vaker moeten wij persoonlijk bij de mensen langs en steeds vaker bestaat de hulp uit het schrijven van brieven. Ook telefonische hulpverlening vergt veel tijd en energie. Dat doet het bestuur met liefde. Maar daar is wel geld voor nodig. Helpt u ons alstublieft om ons werk te kunnen blijven doen. Met het klimmen der jaren hebben onze leden meer hulp nodig. Wij kunnen ons werk doen bij de gratie van de contributie. U wordt dus dringend verzocht om het geld ten behoeve van uzelf en anderen zo spoedig mogelijk over te maken.

Inzake artikel 2 van de Claims Conference:

Mocht u vragen hebben over al dan niet ontvangen Cadsu II uitkeringen in de zestiger jaren dan kunt u contact met ons opnemen.

VBV-bestuur van zeven naar zes en weer naar zeven

In juni van dit jaar deelde bestuurslid Albert de Leeuw - tevens voorzitter - mee dat zijn gezondheid hem dusdanig parten speelde dat hij zijn functie moest neerleggen. Al enige tijd kampte de Leeuw met lichamelijke ongemakken en problemen terwijl het medevoorzitterschap juist steeds meer tijd en energie opeiste. Zijn vertrek is een domper voor de zes 'zittenblijvers'. In het bijzonder is dit een tegenvaller voor fungerend voorzitter Flory Neter. Alle voorzitterstaken zullen nu weer op haar schouders rusten. Geen gedeelde smart meer en dus geen halve smart. Ook de humoristische noot van de Leeuw zal worden gemist binnen het bestuur.

Welkom voor nieuwe 'Groene' kracht

In de afgelopen periode heeft Wil Groen aangegeven dat hij bereid is om bestuurlijke taken op zich te nemen. Hij heeft zich al geprofileerd en zijn aantreden is een waardevolle aanvulling. In maart 2007 wordt hij gekandideerd waarna het bestuur weer volledig op sterkte zal zijn.

Saillant detail is dat er dan rond 490 jaren onder de zeven bestuursleden vallen te verdelen hetgeen betekent dat de gemiddelde leeftijd 70 jaren bedraagt.

De conclusie moge zijn dat een wat gevorderde leeftijd geen belemmering is om bestuurlijke taken te vervullen. Een ietsje minder mag natuurlijk ook.

COLOFON

VBV INFO_Nr. 72_okt 2006

Maak de VBV-ruis groter!
Maak uw kennis (nu) lid! Bel of fax naar onderstaande nummer:
Telefoon 020 - 673 32 33
Fax 020 - 673 32 33

Bank ABN-AMRO nr. 54.80.17.867
Postbank nr. 5063 253

Contributie 2006:
Eén enkel lid € 30,- Gezinslid € 15,-
Toeslag buitenland € 5,-

Bestuursleden VBV

Flory Neter ----- voorzitter
Hans Vos -----penningmeester
Gerrie Goudekettering-----administrateur
Lily van den Bergh-----
Cees Michels-----
Louis Rozendaal-----

Redactie + fotografie ----- Eddy Neter
Vormgeving -----www.atlast.nl, A'dam

Copyright © 2006 | VBV

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, micro-film of op welke andere wijze ook, zonder vooraf schriftelijke toestemming van het VBV.

www.vbvinfo.nl